

Pilna potrzeba zawarcia porozumienia w sprawie podziału kwot połowowych dla ryb pelagicznych na północno-wschodnim Atlantyku

- Cenne stada ryb pelagicznych północno-wschodniego Atlantyku – makrela, śledź atlantycko-skandynawski oraz błękitka – są obecnie nadmiernie eksploatowane z powodu braku porozumienia rządów odnośnie podziału kwot połowowych.
- W ciągu ostatnich 6 lat całkowite połowy makreli, śledzia i błękitka przekroczyły poziom zrównoważonych połowów o **prawie 5 milionów ton¹**.
- Państwa prowadzące połowy na północno-wschodnim Atlantyku należą do najbogatszych na świecie oraz mają dostęp do szczegółowych danych dotyczących stad ryb na tym obszarze, dlatego powinny zarządzać rybołówstwami w sposób zrównoważony i zgodny z doradztwem naukowym.
- W celu ochrony stad przed przełowieniem rządy muszą osiągnąć porozumienie w sprawie podziału kwot połowowych podczas corocznych spotkań państw nadbrzeżnych, które odbywają się pod koniec października (w 2021 roku: 19-27 października).

Zagrożone największe stada ryb w Europie

Stada ryb pelagicznych północno-wschodniego Atlantyku – makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błękitka – tworzą łącznie jedną z największych populacji ryb w Europie. Jednak ze względu na brak odpowiedniego zarządzania zasobami ze strony połowiających je państw, stada te są obecnie nadmiernie eksploatowane, co może doprowadzić do ich załamania w przyszłości.

W ostatnich latach liczebność populacji ryb pelagicznych północno-wschodniego Atlantyku wykazywała ogólną tendencję spadkową². Szczególnie niepokojący jest spadek liczebności śledzia atlantycko-skandynawskiego, którego stado w ciągu ostatniej dekady zmalało o 36%³. W wyniku przełowienia stado to uległo załamaniu pod koniec lat 60. XX w. i dopiero niedawno udało się je odbudować po ponad 20 latach ograniczonych połowów⁴. Całkowita utrata zasobów ryb pelagicznych przyniosłaby ogromne szkody ekosystemowi morskemu północno-wschodniego Atlantyku, gdzie ryby te stanowią ważne źródło pożywienia dla innych gatunków. Ich utratę odczuli by także konsumenci, głównie z krajów

JON BILBROUGH

europejskich i Japonii, gdyż z supermarketów oraz restauracji powoli zaczęłyby znikać popularne produkty rybne. Również gospodarstwa rybne mogłyby napotkać problemy w dostawach mączki rybnej (wykorzystywanej jako pasza m.in. w hodowli łososia), do której produkcji powszechnie stosuje się błękitka.

¹ Pomiedzy 2015 a 2020 r. łączne połowy przekroczyły kwoty rekomendowane przez ICES o 4 781 470 ton - w tym: połowy śledzia 988 875 ton, makreli 1 584 574 ton, błękitka 2 208 021 ton (kalkulacje MSC oparte na danych ICES dotyczących rekomendowanych kwot połowowych i rzeczywistych połowów za lata 2015-2020)

² ICES Advice on fishing opportunities, catch, and effort Ecoregions in the

Northeast Atlantic and the Arctic Ocean (2021): [Atlanto-Scandian herring](#), [Mackerel](#), [Blue whiting](#)

³ ICES Advice on fishing opportunities, catch, and effort Ecoregions in the Northeast Atlantic and the Arctic Ocean – Atlanto-Scandian herring (2021)

⁴ Sigurdsson, Thorir. (2006). The Collapse of the Atlanto-Scandian Herring Fishery: Effects on the Icelandic Economy

Łączny połów przekracza zalecenia naukowe

Państwa połowiące makrelę, śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błękitka nieprzerwanie ustalają kwoty połowowe, które przekraczają zalecenia naukowe dotyczące łącznych połowów tych gatunków.

Chociaż władze wyrażają poparcie dla ustalania całkowitego dopuszczalnego połowu zgodnego z doradztwem naukowym ICES, to jednak nie udaje im się osiągnąć porozumienia dotyczącego podziału kwot między sobą. W rezultacie każde z państw ustala indywidualne kwoty połowowe, których suma stale przewyższa zrównoważone limity zalecane przez ICES.

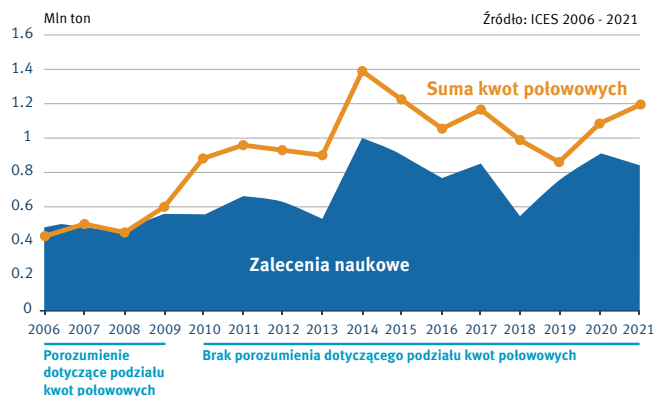
W ciągu zaledwie 6 lat łączne połowy makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błękitka przekroczyły zalecany limit o **prawie 5 milionów ton**.

Łączne kwoty połowowe w 2021 r.

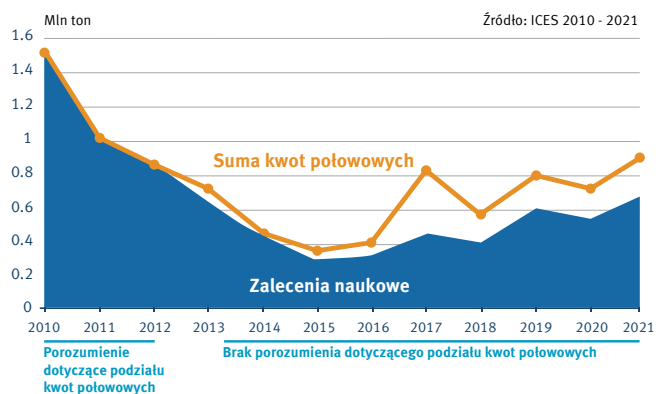
W 2021 r. suma łącznych kwot indywidualnych dla makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błękitka przekroczyła zalecenia ICES o odpowiednio 41%, 35% i 25%.

Od 1996 r. tylko przez 4 lata obowiązywało porozumienie o podziale kwot połowowych dla wszystkich trzech stad.

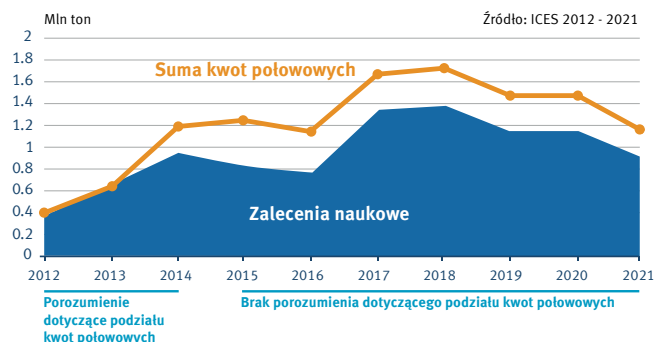
Makrela

Śledź atlantycko-skandynawski

Błękitek

Zasoby trzech kluczowych gatunków ryb pelagicznych północno-wschodniego Atlantyku poławiane są przez Unię Europejską, Norwegię, Islandię, Rosję, Wyspy Owcze, Grenlandię i Wielką Brytanię. Tworzą one Komisję ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku (North East Atlantic Fisheries Commission, NEAFC).

Państwa wchodzące w skład NEAFC są odpowiedzialne za ustalanie całkowitego dopuszczalnego połowu opartego na doradztwie naukowym Międzynarodowej Rady Badań Morza (International Council on Exploration of the Seas, ICES). Co istotne, ich zadaniem jest także podział między sobą całkowitych dopuszczalnych połowów w postaci uzgodnionych kwot połowowych dla poszczególnych państw.

Apel o osiągnięcie międzynarodowego porozumienia

Istotne gospodarczo i ekologicznie zasoby naturalne, jakimi są ryby pelagiczne północno-wschodniego Atlantyku, stoją obecnie w obliczu zagrożenia. Tylko postępując zgodnie z doradztwem naukowym i uzgadniając kwoty połowowe nieprzekraczające zrównoważonych limitów, jesteśmy w stanie je chronić i zapewnić ich dostępność zarówno dla obecnych jak i przyszłych pokoleń.

Przedstawiciele państw rybackich północno-wschodniego Atlantyku wezmą udział w dorocznych spotkaniach państw nadbrzeżnych w dniach 19-27 października 2021 r. Spotkania te stanowią okazję do uzgodnienia podziału kwot połowowych na 2022 r. w celu zapobiegnięcia ponownego przełowienia stad makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego i błkitki.

Odpowiednie działania powinny zostać podjęte niezwłocznie. Obserwowane zmiany w rozmieszczeniu ryb w obrębie północno-wschodniego Atlantyku, spotęgowane prawdopodobnie przez skutki zmian klimatu, wymagają natychmiastowego wprowadzenia adaptacyjnego zarządzania ich rybołówstwami.

Państwa połowiące na północno-wschodnim Atlantyku należą do najbogatszych na świecie, przez co posiadają dostęp do wiedzy naukowej i szczegółowych danych dotyczących stad ryb na tym obszarze. Są także wysoce zaawansowane pod względem zdolności połowowej, kontroli rybołówstw i egzekwowania praw dotyczących połowów⁵. Dlatego ich obowiązkiem jest zrównoważone zarządzanie tymi cennymi zasobami naturalnymi dla dobra przemysłu rybnego, społeczeństwa oraz naszej planety.

Konieczne jest zatem, aby władze państw nadbrzeżnych znalazły rozwiązanie dotyczące podziału kwot połowowych. Muszą współpracować i osiągnąć porozumienie, które zapewni długoterminową stabilność tych istotnych gospodarczo i ekologicznie zasobów naturalnych.

⁵ Report of the Performance Review Panel (2014), North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC)

⁶ Zawieszenie certyfikatu MSC dla połowów śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błkitki (grudzień 2020)

Niezrównoważone zarządzanie rybołówstwami

Odpowiednie zarządzanie dostępnymi zasobami, ustalenie kwot połowowych opartych na doradztwie naukowym oraz współpraca między wszystkimi państwami to istotne elementy zarządzania rybołówstwami w sposób skuteczny i zrównoważony. Są one również kluczowymi wymaganiami Standardu Zrównoważonego Rybołówstwa MSC, który oparty jest na Kodeksie Odpowiedzialnego Rybołówstwa Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO).

Brak porozumienia o podziale kwot połowowych spowodował, że rybołówstwa makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego i błkitki na północno-wschodnim Atlantyku utraciły dotychczasowe certyfikaty MSC⁶.

Pomimo starań rybaków, ich połowy nie mogą być certyfikowane jako zrównoważone, ze względu na brak skutecznego zarządzania regionalnymi rybołówstwami. Dopóki władze państw nie osiągną porozumienia o podziale kwot połowowych, które zapewnią długoterminową stabilność stad, niezależni audytorzy nie mogą przywrócić certyfikatów MSC dla połowów makreli, śledzia atlantycko-skandynawskiego oraz błkitki na północno-wschodnim Atlantyku.

Aby uniknąć wyrządzenia długotrwałych szkód tym kluczowym stadom ryb pelagicznych, władze muszą osiągnąć porozumienie w sprawie podziału kwot połowowych na spotkaniach państw nadbrzeżnych, które odbędą się w dniach 19-27 października 2021 r. i zagwarantować, że przyszłe połowy nie przekroczą limitów ustalonych przez doradztwo naukowe.

Organizacja pozarządowa MSC we współpracy z naukowcami, rybakami, przemysłem oraz organizacjami ekologicznymi MSC opracowała standardy środowiskowe w zakresie zrównoważonego rybołówstwa, aby promować przyjazne środowisku praktyki rybackie wśród konsumentów i partnerów na całym świecie. Działania MSC obejmują wyróżnianie odpowiedzialnych praktyk rybackich certyfikatem MSC, certyfikację w łańcuchu dostaw, współpracę z partnerami biznesowymi oraz programy edukacyjne wpływające na decyzje zakupowe konsumentów na całym świecie.

Jest to jedyny program certyfikacji dzikich ryb i owoców morza, spełniający wymogi określone przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (UNFAO) oraz ISEAL, globalne stowarzyszenia do spraw standardów zrównoważonego rozwoju.